

STROMY PRAHY 10

Přistupte blíže a dozvíte se více o zajímavých stromech Prahy 10 – živých svědcích minulosti, zasluhujících si pozornost, úctu a ochranu.

KAŠTAN KOŇSKÝ VE VRŠOVICÍCH

Jírovec maďal | *Aesculus hippocastanum*

Jírovce považujeme za své. Pocházejí však z Makedonie a u nás se začaly pěstovat teprve v 17. století. Je to mohutný strom, který dokáže dorůst do výšky 30 m. Jeho **koruna** je většinou oválná. **Kůra** má tmavozelenou barvu a prvních 20 let zůstává hladká, poté postupně hrubne a mění barvu na šedohnědou až hnědočervenou. **Listy** stromu raší brzy zjara. Jsou složené z 5 až 7 přisedlých lístků, po okrajích zubatých. Stromy plodí již od deseti let věku – nejprve **vykvetou** ve vzpřímených Jehlanovitých hroznech a uzrají v tobolek obsahující **semena** – nám známé kaštany. Od září do listopadu je s radostí sbírají děti a s oblibou si na nich pochutnává spárkatá zvěř, pro kterou

díky vysokému obsahu proteinů představují hodnotné krmivo. Ročně se jich u nás nasbírají stovky tun. **Kaštany** se používají také v léčitelství, třeba pro výrobu masť na různé formy ekzémů, křečové žíly či na bolest kloubů. Nezralé plody však obsahují saponiny a ve větším množství jsou jedovaté. Pro koně i skot jsou kaštany jírovce jedovaté dokonce v každém stádiu.

Strom se používal také k barvení látek nebo vlasů, a to díky barvivu, které obsahují jeho listy, kůra i slupky plodů. Jírovce jsou rovněž významnými medonosnými dřevinami – obsahují léčivý glykosid aesculin a jejich nektar je bohatý na cukry. Proto se jedná o důležitý strom také pro včelaře.

Jírovec nabo kaštan?

Označení „kaštan koňský“ je lidově vžitý název pro dřevinu, jejíž pravé botanické pojmenování je právě jírovec maďal. Kaštan je pak název semene (nejedlého) plodícího jírovcem. Kromě jírovce existuje také dřevina s názvem „kaštanovník jedlý“, jehož plody lze upravovat v různorodé, celkem lahodné, pokrmy.

Co mají kaštany společného s koňmi?

Název kaštan koňský zohledňuje zřejmě historické užití v lidovém léčitelství pro léčbu koní, jako posilující prostředek. Existuje ovšem i názor, že název plodu je odvozen z podobnosti s koňským okem.

Jak na klíněnku?

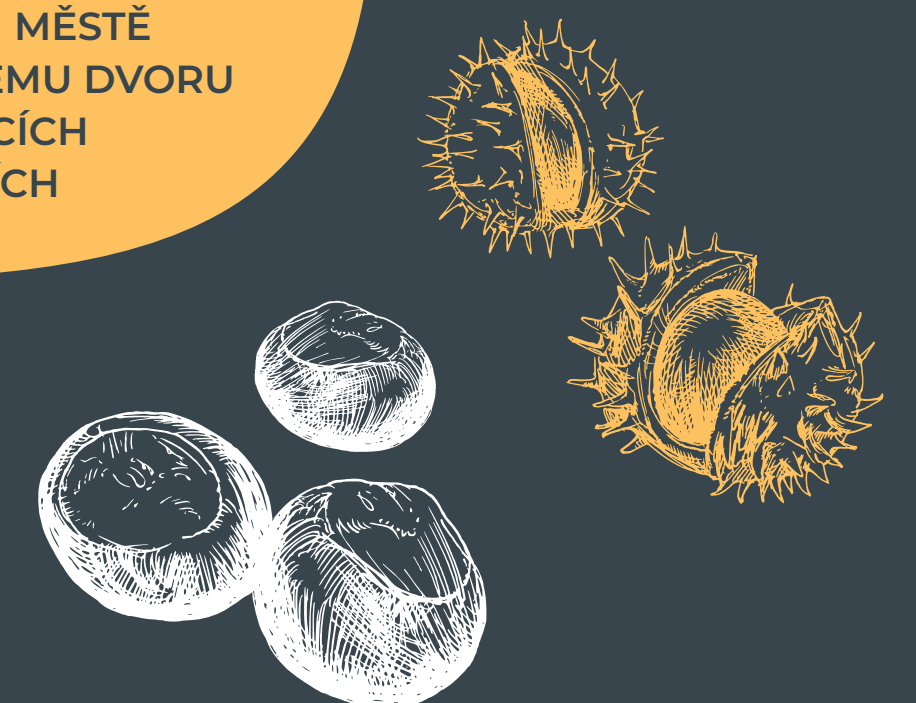
Pozornost se k těmto stromům obrací uprostřed léta, kdy listy stromů hromadně rezavějí, hnědnou, schnou a předčasně opadávají. Vše je způsobeno klíněnkou jírovcovou, malým motýlkem, jehož larvy se líhnou z vajíček nakladených na listy jírovce. Následně v listech vyvírají vnitřní pletiva (tzv. minují). Nejvhodnější ochranou stromů je včasné shrabání spadaneho listí a jeho odstranění. V Praze 10 jsou na radnici k dispozici pytle, do kterých lze listí vkládat a následně předat k odvozu na stanoviště sběrných nádob odpadu.

VÝZNAMNÉ STROMY PRAHY 10

HEROLDOVA LÍPA V HEROLDOVÝCH SADECH
JINAN DVOULALOČNÝ NA SÍDLIŠTI MALEŠICE
JIRÁSKOVA ALEJ VE STRAŠNICÍCH
LÍPA REPUBLIKY NA SKALCE
LÍPA REPUBLIKY V UL. MUKAŘOVSKÁ
LÍPA SVOBODY NA ZAHRADNÍM MĚSTĚ
CEDR LIBANONSKÝ V UL. K ČERVENÉMU DVORU
ALEJ REPUBLIKY VE STRAŠNICÍCH
PAMÁTNÝ DUB V ZÁBĚHLICÍCH

Další informace na praha10.cz a prazskestromy.cz

Vydejte se za významnými stromy Prahy 10 – dřevinami, které jsou spojeny s důležitou událostí, s poselstvím určité historické skutečnosti nebo místa, na němž rostou. Mohou to být též jedinci nápadné velikosti nebo krajinné dominanty či zvláštní dendrologické taxony.